

Powszechny Spis Rolny 2020

1. Co to jest spis rolny?

Jest to badanie pełne obejmujące wszystkie gospodarstwa rolne, realizowane raz na 10 lat (poprzedni Powszechny Spis Rolny odbył się w 2010 r.).

2. Kiedy odbędzie się spis rolny?

Najbliższy spis odbędzie się od 1 września 2020 r. do 30 listopada 2020 r., według stanu na dzień 1 czerwca 2020 r.

3. Dlaczego GUS realizuje spis rolny?

Obowiązek realizacji spisów nakłada na państwa członkowskie Unii Europejskiej *rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2018/1091 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zintegrowanych statystyk dotyczących gospodarstw rolnych oraz uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1166/2008 i (UE) nr 1337/2017 (Dz. Urz. L 200 z 07.08.2018, str. 1)*. Jednocześnie obowiązek ten wynika z rekomendacji FAO, zawartych w dokumencie pt. Światowy program spisów rolnych rundy 2020 r. Ww. Rozporządzenie obliguje wszystkie kraje UE do przeprowadzenia spisu rolnego zgodnie z kalendarzem i wymogami dotyczącymi m.in. okresów referencyjnych, zakresu podmiotowego i przedmiotowego badania, jakości danych, formy i terminów przekazania danych. Rozporządzenie określa również termin i formę opracowania raportu z badania. Krajową podstawą prawną realizacji spisu rolnego jest *ustawa z dnia 31 lipca 2019 r. o powszechnym spisie rolnym w 2020 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 1728)*.

4. Po co GUS przeprowadza spis rolny?

Wyniki spisu rolnego najlepiej opisują obraz polskiego rolnictwa i służą władzom lokalnym do podejmowania trafnych strategicznych decyzji opartych na analizie danych. Zgodnie z ustawą, statystyka publiczna zapewnia rzetelne, obiektywne i systematyczne informowanie społeczeństwa, organów państwa i administracji publicznej oraz podmiotów gospodarki narodowej o sytuacji ekonomicznej, demograficznej, społecznej oraz środowiska naturalnego. Wypełnienie tego zobowiązania gwarantuje m.in. realizacja spisów rolnych, których wyniki pokazują obraz polskiego rolnictwa.

5. Kogo obejmuje spis rolny?

Spisem objęte są wszystkie gospodarstwa rolne w Polsce prowadzone przez:

- osoby fizyczne (w gospodarstwach indywidualnych),
- osoby prawne,
- jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej.

6. O jakie dane będziemy pytać w spisie?

W spisie rolnym będą zbierane dane, dotyczące m.in.: osoby kierującej gospodarstwem rolnym, położenia gospodarstwa na obszarach o ograniczeniach naturalnych, osobowości prawnej, typu własności użytków rolnych, produkcji ekologicznej, rodzaju użytkowanych gruntów, powierzchni zasiewów według upraw, powierzchni nawadnianej, zużycia nawozów mineralnych i organicznych, pogłowia zwierząt gospodarskich według grup wiekowo-użytkowych, rodzaju budynków gospodarskich, a także wkładu pracy w gospodarstwo rolne użytkownika i członków jego gospodarstwa domowego oraz pracowników najemnych.

7. Czy spis jest obowiązkowy?

Tak, wszyscy użytkownicy gospodarstw rolnych zobowiązani są do udzielania dokładnych, wyczerpujących i zgodnych z prawdą odpowiedzi w formie samopisu internetowego, wywiadu telefonicznego lub bezpośrednio w trakcie rozmowy z rachmistrzem spisowym.

8. Co jeśli nie mam dostępu do Internetu?

W gminnych biurach spisowych będzie zapewniony bezpłatny dostęp do pomieszczeń wyposażonych w sprzęt komputerowy.

9. Co jeśli nie wypełnię samopisu?

Dane mogą być zebrane innymi metodami: wywiad telefoniczny, wywiad bezpośredni przeprowadzony przez rachmistrza spisowego. Użytkownik gospodarstwa rolnego, który nie dokonał samopisu internetowego albo nie przekazał danych w formie wywiadu telefonicznego, nie może odmówić przekazania danych w formie bezpośredniego wywiadu

*Uwaga! Za niedopełnienie obowiązku spisowego ustawa o statystyce publicznej w art. 57. przewiduje karę grzywny, a o jej wysokości decyduje sąd.

10. Czy nasze dane są bezpieczne?

Tak, podlegają tajemnicy statystycznej, w rozumieniu *art. 10 ustawy o statystyce publicznej z 1995 r.* Osoby wykonujące prace spisowe są obowiązane do przestrzegania tajemnicy statystycznej i mogą być dopuszczone do wykonywania tych prac po przeszkoleniu i pouczeniu o istocie tajemnicy statystycznej oraz po złożeniu pisemnego przyrzeczenia o treści:

„Przyrzekam, że będę wykonywać swoje prace na rzecz statystyki publicznej z całą rzetelnością, zgodnie z etyką zawodową statystyka, a poznane w czasie ich wykonywania dane jednostkowe zachowam w tajemnicy wobec osób trzecich.”

Pisemne przyrzeczenie, jest składane właściwemu komisarzowi spisowemu.

Spis a RODO - w związku z przetwarzaniem danych osobowych, w celu przeprowadzenia spisu rolnego przez służby statystyki publicznej nie stosuje się artykułów: 15, 16, 18 i 21 rozporządzenia RODO. Oznacza to, że w przypadku przetwarzania danych osobowych w spisie rolnym osoba, której dane są przetwarzane nie będzie mogła wykonać:

- prawa dostępu, o którym mowa w art. 15 rozporządzenia,
- prawa do sprostowania danych, o którym mowa w art. 16 rozporządzenia,

- prawa do ograniczenia przetwarzania, o którym mowa w art. 18 rozporządzenia
- prawa do sprzeciwu, o którym mowa w art. 21 rozporządzenia.

Jednocześnie w związku z art. 17 ust. 3 lit. d rozporządzenia osobie, której dane dotyczą może nie przysługiwać prawo do żądania usunięcia danych. Ze względu na konstrukcję przepisu, to na administratorze (Prezesa GUS) ciąży obowiązek udowodnienia, że wykonanie tego prawa uniemożliwi lub poważnie utrudni realizację celów przetwarzania danych osobowych w spisach powszechnych.

11. Jak zorganizowana jest struktura aparatu spisowego?

Obowiązek realizacji spisów powszechnych spoczywa na Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, który jest centralnym organem administracji rządowej właściwym w sprawach statystyki. Prezes GUS wykonuje swoje zadania przy pomocy służb statystyki publicznej, szczegółowo opisanych w rozdziale 3. *ustawy o statystyce publicznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 649)*. Powyższa ustawa ustala również zasady, organizację i tryb prowadzenia badań statystycznych. W odniesieniu do spisu powszechnego ustawa wskazuje, że udział w badaniu jest obowiązkowy, a realizacja spisu wymaga odrębnej ustawy (*art. 9. ustawy o statystyce publicznej*). Realizacją spisu rolnego kierują kolejno:

- Generalny Komisarz Spisowy
- Zastępca Generalnego Komisarza Spisowego – Dyrektor Centralnego Biura Spisowego (CBS)
- Wojewódzki komisarz spisowy - wojewódzkie biuro spisowe - wojewoda, a jego zastępca - dyrektor urzędu statystycznego
- Gminny komisarz spisowy – gminne biuro spisowe – wójt, burmistrz, prezydent.

12. Kim jest rachmistrz spisowy i kto nim może zostać?

To osoba upoważniona przez statystykę publiczną do zbierania danych w czasie spisu rolnego, spełniająca następujące warunki (określone ustawą o powszechny spisie rolnym):

- osoba pełnoletnia
- zamieszkała na terenie danej gminy
- ciesząca się nieposzlakowaną opinią
- posiadająca co najmniej średnie wykształcenie
- posługująca się językiem polskim w mowie i w piśmie
- która nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe
- po przejściu szkolenia i zdaniu egzaminu

13. Jak poznać rachmistrza?

Posiada identyfikator umieszczony w widocznym miejscu, zawierający następujące informacje:

- imię, nazwisko,
- zdjęcie,

- numer, nazwę i logo wojewódzkiego biura spisowego,
- określenie terenu gminy, na którym jest upoważniony do przeprowadzania wywiadu,
- podpis osoby upoważnionej,
- okres na jaki identyfikator został wystawiony.

14. Ile zarabia rachmistrz?

Wynagrodzenie rachmistrza ustala się, jako iloczyn stawki 37 zł i liczby prawidłowo spisanych gospodarstw rolnych.

15. Kto i w jaki sposób dokonuje naboru na rachmistrza?

Nabory przeprowadzane są przez gminne biura spisowe, które organizują szkolenie dla kandydatów na rachmistrzów i egzamin testowy. Osoby, które uzyskają z testu, co najmniej 60% poprawnych odpowiedzi, jest wpisywany na listę kandydatów na rachmistrzów terenowych prowadzoną przez właściwego gminnego komisarza spisowego. Kolejność na liście jest ustalana według liczby punktów uzyskanych z egzaminu testowego.

Rachmistrza terenowego powołuje zastępca właściwego wojewódzkiego komisarza spisowego spośród osób, które uzyskały najwyższą liczbę punktów z egzaminu testowego, kierując się kolejnością na liście kandydatów na rachmistrzów terenowych. Dyrektor urzędu statystycznego, – jako zastępca wojewódzkiego komisarza spisowego – zawiera z rachmistrzem terenowym umowę zlecenia.

16. Czy w ramach prac spisowych przewidywane jest dodatkowe wynagrodzenie?

Tak, w formie wynagrodzenia, dodatków spisowych, nagród, których wielkość określa *art. 23 ustawy o PSR 2020*.

17. Ile GUS wyda na organizację spisu rolnego?

W lata 2019–2028 - 243 mln zł, z tym, że w roku:

- 1) 2019 – 68 mln zł;
- 2) 2020 – 170 mln zł;
- 3) 2021 – 5 mln zł;
- 4) 2022–2028 – 0 zł.

18. Jak będzie popularyzowany spis?

PSR będzie promowany na poziomie ogólnopolskim, regionalnym i lokalnym poprzez media (radio, telewizję, prasę). Przeprowadzona będzie ogólnopolska kampania informacyjna pod hasłem „Spiszmy się jak na rolników przystało”, w której będziemy informować rolników o obowiązku spisowym, możliwych metodach spisu i bezpieczeństwie danych. Kampania informacyjna zakłada również promocje PSR poprzez Internet (stronę www.spisrolny.gov.pl, media społecznościowe, serwisy informacyjne on-line).

